

بنام خدا

نقدنویسی کتاب و مقاله

راضیه علی اکبری ۱۵ آذر ۱۴۰۱

مقدمه

واژه «نقد» به معنی گفتن از نقاط منفی نیست. به عبارتی، شاید وقتی صحبت از نقد و انتقاد می‌شود فکر می‌کنیم باید جبهه مخالف بگیریم. این در حالی است که نقد به معنی **بررسی جوانب مثبت و منفی** یک اثر از دریچه نگاه حرفه‌ای و نو است. پیش از هر چیز، در انتخاب اثر دقت کنید، اثر را چندین بار بخوانید و نکاتی که هر بار به ذهنتان به ذهنتان می‌رسد یادداشت کنید. به انتخاب کلمات، زاویه دید روایت، شخصیت‌ها، نحوه بیان آن‌ها توجه کنید.

بهترین راه نقد نویسی:

برای اینکه با چارچوب بندی نگارش نقد آشنا شوید حتما چندین مقاله انتقادی بخوانید. ضمناً بررسی کنید هر نویسنده چگونه مطالب را ارائه می‌کند. آن‌ها می‌توانند الگویی برای نگارش بهتر شما باشند.

انواع نقد:

توصیفی یا انتقادی

دو رویکرد در قبال نقد کتاب وجود دارد: توصیفی و انتقادی.

در رویکرد توصیفی، نقدنویس صرفاً به تشریح و توصیف مطالب و ارائه اطلاعات اساسی کتاب می‌پردازد و از جانبداری و هواخواهی از اثر مورد بررسی پرهیز می‌کند.

در رویکرد انتقادی، نقدنویس علاوه بر توصیف، به ارزیابی اثر هم می پردازد. اما این ارزیابی در عین حال مبتنی بر معیارهای پذیرفته شده ادبی و تاریخی نیز هست که به همراه ارائه مدارک از متن صورت می پذیرد.

مراحل نوشتن نقد بر مقاله

مواجه شدن با مراحل نوشتن نقد بر مقاله، برای اولین بار، می تواند گیج کننده باشد و باعث شود که ندانید که باید از کجا شروع کنید و به طور کلی ندانید که نقد به چه معناست. در نحوه نوشتن نقد بر یک مقاله، برای نوشتن نقدی در سطح بالا و عالی، باید برخی قدم های مقدماتی را بردارید. در اینجا دو مرحله اساسی برای این کار توضیح داده شده است :

مرحله اول:

حتما در نحوه نوشتن نقد بر یک مقاله، سازماندهی درستی برای نقد خود انتخاب کنید. تنظیمات و قالب بندی متن شما، تعیین می کند که چگونه باید متن را بخوانید. در اینجا این قدم ها را باید دنبال کرده و با مراحل نوشتن نقد بر مقاله آشنا شوید :

- مقاله را خلاصه کنید، نکات اصلی، ایده ها و اطلاعات ارائه شده در مقاله را پیدا کنید.
- نقاط مثبت مقاله را مشخص کنید. جنبه های قوی، ایده های خوب و مثبت نویسنده را بررسی کنید.
- شکاف های متن را پیدا کنید. به دنبال تناقض ها، شکاف و یا عدم هماهنگی در متن بگردید و اینکه آیا نویسنده به اندازه کافی از استدلال های مختلف و اطلاعات کافی برای حمایت از ایده اصلی خود استفاده کرده است یا خیر .
- سوالاتی که در مقاله بدون پاسخ مانده اند را پیدا کنید. در مقاله بگردید و سوالاتی که بدون جواب و نیمه کاره مانده اند را مشخص کنید.

مرحله دوم:

ادامه دهید و مقاله را نقد و بررسی کنید. در یکی دیگر از مراحل نوشتن نقد بر مقاله، راهنمایی ساده و کوتاه برای این کار آورده شده است :

- کار خود را با بررسی عنوان متن، مقدمه، عنوان ها، زیر عنوان ها، جملات آغازین، بند های اصلی و نتیجه گیری شروع کنید.
- ابتدا مقدمه و نتیجه گیری مقاله را بخوانید. در این دو نویسنده نکته های اصلی بحث و نکات کلیدی را می نویسد . همچنین با خواندن این دو بخش، بهتر می توانید نکات اصلی متن را درک کنید.
- کامل مقاله را بخوانید .

۶ مرحله ساده برای نوشتن نقد کتاب

۱. با خلاصه ای کوتاه از کتاب شروع کنید

این احتمالاً بهترین راه برای معرفی هرگونه مروری است زیرا زمینه ای برای شروع بحث ارائه می دهد. اما دقت کنید که زیاد وارد جزئیات نشوید. آن را کوتاه و شیرین نگه دارید زیرا یک خلاصه رسمی، به سرعت می تواند از طریق جستجوی گوگل پیدا شود!

۲. مهم ترین جنبه های کتاب را انتخاب کنید

من معمولاً این موضوع را با شخصیت، جهان بینی، مضامین و طرح داستان تجزیه و تحلیل می کنم. اما این ممکن است بین کتاب ها، ژانرها و سلیقه های شما متفاوت باشد!

یک پاراگراف را به هریک از این جنبه های مهم اختصاص دهید، در مورد نحوه برخورد خوب نویسنده با آن، همراه با چیزهایی که از آن لذت برده اید و آنچه از آن لذت نبرده اید^۷ بنویسید.

۳. از نمونه های کوتاه به عنوان مثال استفاده کنید

گنجاندن نقل قول‌ها همیشه ایده خوبی است، زیرا برای همه چیزهایی که می‌گویید مثال می‌زند! اگر در نقد شما درباره شخصیتی بسیار شوخ صحبت می‌شود، یک خط شوخ از کتاب درباره این شخصیت به خوانندگان شما اجازه می‌دهد دقیقاً ببینند در اینجا با چه نوع شخصیت شوخ طبعی سر و کار دارند.

اما مراقب باشید: نقل قول‌های طولانی می‌توانند بخش بزرگی از فضا را اشغال کرده و بر نظر شما غلبه کنند. نقل قول‌های کوتاه معمولاً امتیاز شما را به دست می‌آورند در حالی که به کار شما اجازه می‌دهد خود را به نمایش بگذارند.

۴. یک نتیجه‌گیری بنویسید که همه چیز را خلاصه کند

مانند مقدمه خود، نتیجه‌گیری خود را کوتاه و جذاب نگه دارید! این باید نکات اصلی بررسی شما را به همراه نظر کلی شما درباره کتاب نشان دهد.

۵. کتاب‌های مشابه را پیدا کنید

یک راه عالی برای به پایان رساندن یک بررسی این است که کتابهای مشابه کتاب مورد نظر خود را بیابید. بنابراین می‌توانید بگویید: «اگر از طرفداران کتاب X بودید، فکر می‌کنم این کتاب را حتماً دوست خواهید داشت»

همچنین می‌توانید جزئیات بیشتری را در نظر بگیرید و به مواردی دقیق نگاه کنید که ممکن است دو کتاب را شبیه هم کند. بنابراین می‌توانید چیزی شبیه به این پیشنهاد دهید: "اگر دوست داشتید که شخصیت اصلی کتاب X ابرقهرمان ضربه‌ای بود، پس شخصیت اصلی این کتاب را دوست خواهید داشت!"

۶. به آن امتیاز بدهید

بدیهی است که رتبه بندی در بسیاری از سایت‌های نقد مورد استقبال واقع می‌شود، اما همیشه لازم نیست! اگر می‌خواهید یک امتیاز کلی به کتاب بدهید، می‌توانید مسیر معمولی "از پنج یا از ده" را طی کنید. همچنین می‌توانید چیزی کمتر معمولی را امتحان کنید و امتیاز بندی خود را به دسته‌های مختلفی به لحاظ شخصیت‌ها/طرح‌ها/جهان بینی و غیره تقسیم کنید.

چند نکته دیگر برای نگارش نقد کتاب

ساده و سبک بنویسید :

به طول مطلب توجه کنید و هر کلمه را حساب کنید. خواندن نظرات طولانی و پیچیده گیج کننده و زمانبر است. به اصل مطلب برسید و از این طریق خوانندگان خود را خوشحال کنید.

ویرایش را به خاطر بسپارید :

مطمئن شوید که املا و دستور زبان شما مناسب است. یک مرور مملو از خطاها برای خواندن گیج کننده است و ممکن است جدی گرفته نشود.

خصوصیت نورزید :

به یاد داشته باشید که در حال مرور کتابی هستید که انسان دیگری برای نوشتن قلب و روح خود را در آن ریخته است. نظر صادقانه خود را بیان کنید ، اما در مورد آن بدجنس نباشید. تصور کنید اگر کتاب شما در حال بررسی بود، چگونه می خواستید خواننده ای نقد خود را بیان کند؟

=====

قدم اول نقد

منتقد کتاب قبل از هرچیز یک خواننده‌ی دقیق است که کتاب را با داشتن چند سوال اولیه آغاز می‌کند. ما در این یادداشت از مقاله‌هایی از «کتاب نقد و نقد کتاب» از انتشارات خانه کتاب استفاده کردیم. این کتاب مجموعه

مقاله‌ایست از منتقدان و افراد صاحب نظری که آثاری در زمینه‌ی نقد دارند. در این مقاله‌ها درباره اینکه نقد کتاب چیست و چگونه نقد کتاب بنویسیم بحث شده و نمونه‌هایی از نقدهای خوب آمده است.

نقد کتاب چه فرقی با معرفی کتاب دارد؟

ما در معرفی کتاب می‌خواهیم مخاطب را از وجود یک کتاب آگاه کنیم. برای همین فقط نام بردن از مشخصات اصلی کتاب و اشاره‌ای مختصر به محتوای کتاب، حتی بدون خواندن کامل آن و با انداختن نگاهی به پشت جلد و مقدمه ممکن و کافی است. نباید در معرفی جانب‌گیری کنیم. اما کار نقد چیز دیگری است. در نقد کتاب محتوای آن را زیر ذره‌بین قرار می‌دهیم و آن را می‌سنجیم.

نوشتن نقد کتاب چه فایده‌ای دارد؟

مفهوم‌ها و ابزارهای تفکر نقادانه

مفهوم‌ها و ابزارهای تفکر نقادانه

نویسنده: لیندا الدر

مترجم: مهدی خسروانی

نشر نو

خواندن انتقادی کتاب و نوشتن نقد بر آن هم منتقد را دقیق‌تر می‌کند، هم در طول زمان معیاری به دست خواننده می‌دهد تا کتاب‌های بهتری بخواند و او را برای انتخاب کتاب بعدی حساس‌تر می‌کند. هم سطح سلیقه‌ی عمومی را بالاتر می‌برد. کتاب‌هایی مثل کتاب تفکر انتقادی از نشر نو می‌توانند در پرورش نگاه انتقادی کمک‌مان کنند.

نوشتن نقد به شیوه‌ای که در ادامه می‌گوییم سابقه‌ی زیادی ندارد. کلمه‌ی نقد به معنای جداکردن سره از ناسره است. سره به طلا و سکه‌ای می‌گفتند که در آن ناخالصی نباشد. منظور قدما از نقد چیزی سنجیدن عیار آن بوده است. آن‌ها مخصوصاً به دست‌اول بون تالیفات و استفاده از فنون شعری و ادبی نویسنده یا شاعر اهمیت می‌دادند. سابقه‌ی نقد به شیوه‌ی امروزی با پدید آمدن نشریات و مجله‌ها هم‌زمان است. تقریباً کمتر از یک قرن.

چگونه نقد کتاب بنویسیم؟

برای نوشتن نقد در مرحله اول می‌توانیم چند سوال اولیه طرح کنیم و هنگام خواندن کتاب به آن‌ها جواب بدهیم. سوال‌هایی مانند:

انگیزه‌ی نویسنده برای نوشتن کتاب چه بوده است؟

آیا نویسنده در طول کتاب به هدفی که داشته رسیده است؟

مطالب کتاب چقدر به هم مرتبط اند؟

آیا کیفیت ظاهری کتاب راضی‌کننده است؟

در مرحله دوم می‌توانیم سراغ نویسنده برویم. دادن اطلاعاتی از زندگی نویسنده و شرایط اجتماعی‌ای که در آن رشد کرده می‌تواند به خواننده کمک کند تا شناخت بهتری از کتاب داشته باشد. زمان چاپ کتاب هم برای درک کردن شرایط تاریخی زمان نوشته شدن کتاب می‌تواند مفید باشد. اگر کتاب ترجمه شده باشد، معمولاً خواندن مقدمه‌ی مترجم کمک بسیاری برای به دست آوردن این مطالب می‌کند.

در مرحله بعدی اگر کتاب قابل خلاصه کردن باشد، می‌توانیم خلاصه‌ای از آن را در اوایل متن خود بیاوریم. در حدی که خواننده متوجه شود بحث اصلی کتاب چه چیزی است. هرچه خلاصه‌تر بهتر. در ادامه می‌توانیم تفسیر کلی مان را از محتوا و موضوع کتاب بیاوریم. مثلاً از اشتراک و اختلاف نظرهایمان با نظر نویسنده بگوییم.

دیگر مواردی که در نقد کتاب بهتر است بگوییم

برای نوشتن نقد کتاب هم می‌توانیم محتوای کتاب را نقد کنیم و هم می‌توانیم به ظاهر کتاب توجه کنیم؛ که به آن نقد صوری می‌گویند.

ظاهر و کیفیت کتاب برای بسیاری از مخاطبان کتاب مهم است. خوب است در مقدمان به شیوه‌ی ارجاع‌دهی و پانویس‌ها، انطباق عنوان‌ها، ویرایش کتاب و ... اشاره‌ای بکنیم.

تا این مرحله، نوشتن نقد برای کتاب‌هایی با موضوعات مختلف یکسان است. اما با توجه به اینکه کتاب موردنظر داستانی است یا علمی یا زندگی‌نامه یا تحقیق یا ... باید به موارد جزئی‌تر و متفاوتی توجه کنیم.

در نوشتن نقد کتاب‌های علمی به چه نکاتی باید توجه کنیم؟

در نقد کتاب‌های علمی و تحقیقی باید به صحت مطالب علمی نظر داشته باشیم. برای نوشتن نقد این نوع کتاب‌ها بهتر است کتاب را بیشتر از یک بار و با دقت بخوانیم و بعد ارزش‌گذاری و یادداشت برداری کنیم. پیشینه‌ی کتاب و یا تحقیق را بررسی کنیم. گاهی برای نوشتن نقد کتاب باید یکی دو قدم از نویسنده جلوتر باشیم. خواندن کتاب‌های بیشتر برابر است با نوشتن نقدهای بهتر. منتقد این کتاب‌ها باید هشیار باشد که آیا نویسنده به تمام ادعاهایی که در مقدمه‌ی کتاب‌های خود دارد عمل کرده و به سوال‌ها پاسخ داده است یا نه. آیا

پیوستگی مطالبش منطقی است؟ منابعی که استفاده کرده، منابع دست اول و به‌روزاند؟ همچنین می‌توانیم کتاب را با کتاب‌هایی که با موضوع مشابه نوشته شده‌اند، مقایسه کنیم.

در نوشتن نقد کتاب‌های داستانی به چه نکاتی باید توجه کنیم؟

برای نوشتن نقد کتاب‌های داستان، بهتر است به سبکی که نویسنده برای نوشتن کتاب از آن استفاده کرده، توجه کنیم. خواندن کتاب‌های دیگر نویسنده روش خوبی برای آشنا شدن با سبک کلی اوست. همین‌طور می‌توانیم یک‌دستی زبان نویسنده و متناسب بودن آن با مخاطبان کتاب را بررسی کنیم.

عناصر داستان از مهم‌ترین معیارهای شکل‌گیری یک کتاب خوب است. در نقد داستان باید به عناصر داستان توجه کنیم. مثلاً آیا شخصیت‌های کتاب به خوبی شکل گرفته‌اند؟ پیرنگ یا خط داستانی به خوبی پیش رفته است؟ زبان شخصیت‌ها متناسب است؟ آیا داستان سیر خطی دارد یا سیال ذهن است؟ آیا مقدمه‌چینی باعث لو رفتن داستان شده است؟ چه مقدار از کتاب بدون اینکه به محتوای اصلی آن ضربه‌ای بخورد قابل حذف است؟

در نقد کتاب‌های ترجمه‌شده، توجه به کیفیت ترجمه هم مهم است. آیا مترجم پایبندی به متن اصلی را در اولویت قرار داده است یا ارتباط بهتر مخاطب با متن؟ چقدر از متن ترجمه‌ی کلمه به کلمه است و چقدرش ترجمه‌ی آزاد؟ آیا ترجمه‌ی کتاب قابل اعتماد است؟ آیا کتاب از زبان اصلی ترجمه شده است یا ترجمه‌ی ترجمه است؟ آیا ترجمه روان است؟

در آخر حواسمان به کلمه‌ها باشد. کلمه‌ها تاثیر ناخودآگاه بر ذهنمان دارند. ساده بنویسیم. نه دوست نویسنده باشیم و نه دشمنش، بلکه محتوای کتاب را ملاک قرار دهیم و دیگران را در لذت خواندن یک کتاب خوب شریک کنیم.

=====

عناصر نقد

آنچه از نقد در نظر اول به ذهن متبادر می شود، ایراد و اشکال گرفتن از یک کار یا اثر علمی و هنری است، اما در واقع نقد نه ایراد و خرده گیری است نه اشکال تراشی، بلکه علم ارزیابی و سنجش میزان اعتبار علمی یک اثر است که مانند سایر رشته های علمی، قواعد و اصول خاص خود را دارد که به آن «روش شناسی نقد» گفته می شود. امروزه نقد در تمامی عرصه های علمی، هنری و ادبی وجود دارد و با پیشرفت روزافزون علوم از دیدگاه های مختلف به آن نگریسته می شود، مانند نقد از دیدگاه هرمنوتیک، مدرنیسم، پست مدرنیسم و غیره، لذا آگاهی از اصول نقد علاوه بر اینکه به ما کمک می کند تا از خرده گیری های غیراصولی و بعضاً به دور از اخلاق علمی درباره آثار دیگران برحذر باشیم سبب می شود که به دیدی کارشناسانه مسلح شویم، آنگاه درباره آثار دیگران قضاوت کنیم و امیدوار باشیم که با انتقاد اصولی و ضابطه مند است که می توان زمینه توسعه علمی جامعه را فراهم آورد و روزه های جدیدی به روی علم و تحقیق گشود.

واژه نقد و نقد کردن در قدیم به معنای تعیین عیار سکه طلا و تشخیص سکه واقعی از سکه قلب بوده است، اما در تداول امروز در یک مفهوم کلی به معنای قضاوت و ارزیابی درباره اعمال، افکار و آثار دیگران است و آنچه بیشتر از نقد به طور اخص مدنظر است سنجش و ارزشیابی دقیق و علمی درباره آثار و دستاوردهای علمی نویسندگان، هنرمندان و دانشمندان در تمامی حوزه های دانش بشری است. به کمک نقد است که یک اثر اعتبار می یابد و نقاط ضعف و قوت آن عیان و موجب اصلاح مداوم الگوهای دانش بشری می شود. به عنوان مثال نقدهای فرانسیس بیکن در قرن هفدهم بر منطق قیاسی ارسطو سبب نسخ آن و استقرار منطق جدید استقرایی شد، لذا اهمیت نقد در انقلابات علمی انکارناپذیر است. اما نقد نیز چون سایر رشته های علمی اصول و قواعد خاص خود را دارد؛ اطلاع و بصیرت از این اصول به همراه تجربه و برخورداری از ذهنی پویا و نقاد به ما کمک می کند تا گزارشی نقادانه و سازنده از یک اثر به دست دهیم و اما اصول مذکور: نگاه ناقد به یک اثر باید همچون نگاه کارآگاه به یک صحنه پلیسی باشد تا بتواند ارتباط منطقی بین اجزای یک اثر را کشف و تحلیل کند. نقد یک حمله و دفاع است؛ حمله به نقاط ضعف و دفاع از نقاط قوت. چه در حمله و چه در دفاع

وجدان علمی و وجدان انسانی باید حاکم باشد و قلم و شخصیت در وادی غیرعلمی حرکت نکند. هر امری را باید با دلایل بپذیریم یا رد کنیم، هرچند که ممکن است برای دیگران مکدرکننده باشد، اما وجدان ناقد اقتضایی جز حقیقت‌گویی ندارد. اصولاً اساس یک اثر یا کار خوب در ایجاد ارتباط است؛ ارتباط بین اجزای مختلف یک اثر و هرچه این ارتباط منطقی‌تر و منسجم‌تر باشد ارزش و اعتبار اثر نیز بیشتر است. اجزای این فضای ارتباطی شامل ۱- مولف، ۲- خواننده، ۳- بافت و زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی تولید اثر و ۴- متن اثر است در نمودار زیر رابطه این اجزا نشان داده می‌شود.

پیوستگی بین اجزا سبب گفت‌وگو و دیالوگ بین عناصر بیرونی و درونی اثر می‌گردد.

الف- عناصر بیرونی نقد

۱. مولف یا تولیدکننده اثر: برای اینکه بتوان نسبت به برخی از برداشتها و ایده‌های مطرح شده در متن با دقت بیشتری اظهارنظر نمود ضروری است که تصویری از شخصیت نویسنده در اختیار داشته باشیم تا بتوانیم پرسش‌هایی را که درباره مولف مطرح می‌شود پاسخگو باشیم. پرسش‌هایی از این دست؛ آیا مولف از نظر علمی در سطحی قرار دارد که اثر را تولید کند، گرایش‌های سیاسی، فکری و اقتصادی مولف چیست و موقعیت علمی مولف در محافل آکادمیک به چه میزان است؟

۲- برنامه پژوهشی یا گفتمان پژوهشی (research programme) یعنی اثر درچه فضای گفتمانی و تحت عنوان چه برنامه پژوهشی _ فضای حاکم بر پژوهش _ ایجاد شده است، فضایی که ممکن است تحقیق در همه موارد تحت تاثیر آن باشد و با تغییر گفتمان هم عوض شود. از این نظر باید بر شرایط زمانی و مکانی تولید یک اثر یا پیام تاکید کرد که آن را اصطلاحاً تاریخت اثر می‌گویند که بر مبنای آن هر اثر و نظریه ریشه در خاک، لحظه‌های معینی از تاریخ دارد و با جنبه‌های دیگر حیات اجتماعی و فرهنگی آن لحظه در توافقی و تفاهم است. هیچ متنی معنای مطلق ندارد معنای هر متنی عرضی است از فرهنگ حاکم در زمان قرائت که حتی زبان فضا را هم تغییر می‌دهد، مانند فضای گفتمانی زمان جنگ، دوران سازندگی و دوران اصلاحات.

۳- انتشارات: سیستمی که اثر را نشر داده است، در ارزیابی ما نسبت به منبع جایگاهی خاص دارد زیرا مشخص کردن نوع انتشارات بسیار مهم است که آیا حقوقی است، سیاسی است، دولتی یا نیمه دولتی است

زیرا هیچ انتشاراتی نمی پذیرد که اثری به زیان او منتشر شود. شاید بهترین مثال در این خصوص کتاب‌های فارسی است که در قرن نوزدهم تحت تاثیر فضای استعماری در بمبئی و کلکته هند منتشر می شدند

- ۴- **خواننده:** منظور آن است که این اثر برای چه کسی نوشته شده است و چه طیفی از خوانندگان را دربرمی گیرد؛ آیا برای طیف طرفدار یا مخالف نوشته شده است، برای مخاطبین حزبی و گروهی تالیف شده است یا اینکه عموم مردم را مخاطب قرار داده است، به عنوان مثال سیاست نامه خواجه نظام الملک طوسی برای طیف طبقه حاکم نوشته شده است. طیف شناسی خوانندگان از نکات مهم و اساسی نقد بیرونی محسوب می شود .
- ۵- **ناقد:** ناقد کیست و نقد خود قبل از انتقاد بسیار مهم است. ضروری است که ناقد به موضوع اشراف داشته باشد و حداقل هم عرض مولف باشد، به زبان اثر تسلط داشته باشد، از قدرت تحلیل و استنتاج بالایی برخوردار باشد و مشخص کند که آیا همه اثر را نقد می کند یا بخشی از آن را.

عناصر درونی نقد:

- ۱- **موضوع:** می توان آن را پرسش یا گزاره بزرگ نامید که قصد داریم آن را نقد کنیم. آیا موضوع اثر موضوعیت دارد، **جامع و مانع** است، واژگان آن **بار ارزشی** دارد، آیا از اصطلاحات **بیگانه** استفاده کرده است؟ اینها پرسش هایی است که از موضوع یا گزاره بزرگ باید پرسید. یک اثر باید محدوده زمانی و مکانی مشخص داشته باشد و این در موضوع انعکاس یابد. البته بهتر است موضوع از اندک ابهامی برخوردار باشد که آن را بلاهت موضوع گویند. موضوع باید با محتوا همپوشی داشته باشد

- ۲- **سابقه پژوهش :** (research review) **سابقه تحقیق** تا چه حد ذکر شده است ؟ آیا زمینه ها برای خواننده ممحض است یا گمراه کننده؟ در این بخش باید منابع و آثار مرتبط با اثر به خوبی نقد شوند و از تکرار و واگویی پرهیز شود تا میزان نوآوری و بداعت مولف آشکار گردد، زیرا اصالت یک اثر در بدیع بودن آن است.

۳- **محتوای تحقیق:** زیرمجموعه‌ای که مولف تحقیق خودش را به پرسش‌های کوچکتر تقسیم کرده تا بتواند گزاره بزرگ یا پرسش بزرگ- موضوع- را پاسخ گوید، آن را اصطلاحاً مهندسی تحقیق گویند. ضروری است مشخص شود داده‌های تحقیق -که باید در یک نظام منطقی و روشمند به سامان برسد - تا چه حد قابل وثوق و اطمینان است و این همان هسته سخت (hard care) تحقیق است که تحقیق برگرد آن شکل گرفته است. کشف، فهم و نقد هسته سخت یک تحقیق وظیفه اصلی ناقد است و برای دستیابی و نقد هسته سخت

ناقد باید محتوای تحقیق را به دو قسمت تقسیم کند؛ ۱- برش‌های ریز، ۲- مهندسی کار.

در یک اثر مثلاً مقاله هر پاراگراف باید حکم یک برش کوچک را داشته باشد و گرنه جای نقد دارد. تبدیل برش بزرگ- موضوع- به برش کوچک نشان دهنده فضل مولف است. این فرایند در طی **مهندسی کار** صورت می‌گیرد؛ یعنی ارتباط برش کوچک با برش بزرگ و نقد عدم ارتباط برش کوچک با برش بزرگ که می‌توان آن را شجره کردن کار نامید

۴- **ادبیات نگارش:** بخشی از آن به شیوایی و رسایی نثر مولف مربوط می‌شود و بخشی دیگر به اصول و قواعد نگارش، ساختار و واژگان و اصطلاحات، **پاراگراف بندی و لحن نویسنده** مربوط است که آیا نویسنده برای خواننده احترام قائل است و اعتماد خواننده را جلب می‌کند؟ یک متن در ذات خود باید ایجاد اعتماد کند، یعنی خواننده در کتاب مشارکت داشته باشد. در بررسی ادبیات نگارش شایسته است به روش نگارش، انسجام مطالب، شیوه ارجاع دهی، نقل قول، سیستم استدلال و تبیین و مستندات تحقیق عنایت خاص شود.

تحلیل محتوا: اصطلاح تحلیل محتوا (content analysis) نامی است کلی برای روش‌های تحلیل، مانند: روش‌های ژرفانگرانه یا درونی که در آن کیفیت محتوایی داده‌ها مورد تفسیر و یا تاویل (interpretation) و تبیین (explanantion) واقع می‌شوند و دیگری تحلیل ساختاری است که به شکل واژه‌ها، قرار گرفتن آنان در جمله‌ها، سبک و حجم مطالب بر حسب موضوع و ... می‌پردازد. واژه‌های متفاوتی مانند: تفسیر، تاویل، تعبیر، تبیین، تحلیل مضمون و حتی آنالیز برای تحلیل محتوا به کار برده می‌شوند که گاه شاخه‌ای از تحلیل محتوا را مشخص می‌کند و گاه هریک از آنها کاملاً هم‌تراز با اصطلاح تحلیل محتوا به طور عمومی و یا کلی به کار برده شده‌اند. در یک رویکرد کلی تحلیل محتوا در واقع کشف محتوای پنهان داده‌ها یا واحدهای مورد

تحلیل از ورای گفته‌ها، تصویرها، سمبل‌ها و ... است. خواه واحدها متونی نوشتاری باشند، مانند متون تاریخی، سیاسی، حقوقی و یا گزارش‌های علمی و تالیفات ادبی منشور و منظوم و یا اعداد و ارقام و جدول‌های آماری و یا ساخته‌های فنی و صنعتی، رفتارهای فردی، خانوادگی و اجتماعی، رفتارهای سیاسی، رفتارهای هنری (مانند بازیگری، اجرای نمایش و کارگردانی)، طرح‌های معماری و شهرسازی، رمزها و نشانه‌ها و نمادهای (symbols) مادی و معنوی، اجرای برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، باورها یا اعتقادات مذهبی و هزار مورد دیگر. بدیهی است تحلیل هر یک از موارد برحسب موضوع مورد بررسی روش‌شناسی خاص خود را می‌طلبد.

در موارد بسیاری پیام‌های موجود در شکل ظاهری واژه‌ها یا داده‌های آماری و نموداری نیست بلکه باید از ورای این داده‌ها به کشف واقعیت درونه پیام‌ها و ارزیابی آنان پرداخت تا به هدف تحلیل محتوا - که همانا تبیین است - دست یافت. آلن بیرو در کتاب خود، فرهنگ علوم اجتماعی، در توضیح امر تبیین مثالی می‌آورد و آن را همانند باز کردن و بیرون آوردن چیزی از درون فضایی بسته می‌داند و تبیین را «همانند نقاشی‌های مدرن یک بادبزن دستی می‌داند که جز در صورت گشودن آن دیده نخواهد شد». وی اضافه می‌کند که تبیین به گشایش و بسط آنچه به جهت ایجاز مبهم مانده، می‌انجامد. در هر حال تبیین یک متن نوشتاری هم شامل عناصر کلی است که قابل ملاحظه و شمارش هستند، مانند صور مختلف واژگان یا سایر داده‌هایی که از صورت ظاهر متن قابل تشخیص‌اند و هم شامل مفاهیم یا عناصری هستند که در پس آرایش ظاهری واژه‌ها و جمله‌ها پنهان شده‌اند

هدف و کاربرد تحلیل محتوا: علاوه بر کشف ارتباط درونی اجزا و عناصر تشکیل دهنده داده‌های مورد تحلیل، هدف از تحلیل محتوا، دستیابی به درون پنهان یا قصد واقعی تولید کننده پیام است، به عبارت دیگر یافتن محورهای اصلی فکری پدید آورنده و شرایط و اوضاع و احوال محیطی مرتبط با تولید اثر نوشتاری و در نهایت به دست دادن تفسیری واقع گرایانه از آن است. بدین ترتیب قابلیت وثوق (reliability) به آنچه که مطرح شده است، می‌تواند افزایش یابد. تفسیری که به عمل می‌آید، در واقع و به اصطلاح منطق، نوعی حکم کردن یا داوری (judgment) است. داوری نوعی برقراری ارتباط بین اجزا و مجموعه‌ای از داده‌ها است که یکی از افعال طبیعی و اساسی یا ذاتی عقل است. بنابراین انجام دادن این عمل برای هر بررسی‌ای امری ضروری است.

لازارس فلد (lazars feld) پژوهشگر متون تفسیری هدفی را که برای تحلیل محتوا عنوان می‌کند عبارت از مسائلی هستند که باید گشوده شوند، مانند: «کی چه می‌گوید به کی و با چه نتیجه‌ای؟» او در واقع روند انتقال پیام یا ایجاد ارتباط را شامل چهار بعد متفاوت می‌داند؛ منبع پیام، پیام گیرنده پیام و تاثیر یا نتیجه پیام. با شناخت عینی این ابعاد، محتوای پیام آشکار می‌گردد. لاس ول (lass well) همکار وی نیز درباره هدف تحلیل محتوا در بررسی‌های ارتباطی، شناخت محتوای پیام را در مراحل و ابعاد وسیع تری از لازارس فلد مورد توجه قرار می‌دهد، مانند «چه کسی، چه چیزی را، به چه کسی، چگونه، چرا و با چه تاثیری می‌گوید؟» که در بطن خود متضمن نوعی نقد است. در واقع همه روش‌های تحلیل محتوا برای مطالعه آنچه در گفتار هست ولی در نگاه اول دیده نمی‌شود و به عبارت دیگر آنچه تفریحی و نهفته است، مناسب است. پژوهنده با بهره‌گیری از دستگاه‌ها و مباحث استدلال و استنتاج منطقی، مانند روش‌های استقرا و انواع برهان در امر تحلیل، از مرحله ساده پذیری یا سطحی نگری و درک عمیق‌تر از آنچه ظاهراً در برابر اوست، دور می‌شود. به گفته کیوی، محقق این عرصه، تحلیل محتوا محقق را مجبور می‌کند از تفاسیر شتاب زده مخصوصاً از تفاسیر نسنجیده خودش فاصله بگیرد.

فرایند تحلیل: روش‌های تحلیل که کم و بیش از نقد ادبی یا نقد تاریخی انشعاب یافته‌اند را می‌توان در بررسی متون نوشتاری مورد استفاده قرار داد. در سطور پیشین به دو نوع روش تحلیل اشاره کردیم؛ روش محتوایی یا تاویلی - هرمنوتیک - روش ساختاری. بدیهی است بر حسب موضوع یا شکل واحد مورد تحلیل، نوع کاربری روش تحلیل تغییر می‌نماید. در تفسیر عکس‌ها یا نگاره‌ها به نحوی عمل می‌شود که تا حدی مشابه تحلیل و تفسیر متون نوشتاری است. در هر حال، در داخل هر یک از روش‌هایی که برای تحلیل برگزیده می‌شوند، با توجه به فرضیه مطرح شده - چنانچه فرضیه‌ای عنوان شده باشد - انتظارات یا دیدگاهها، تعریف و طبقه‌بندی می‌شوند. به عبارت دیگر چهارچوب کلی خواسته‌ها یا تحلیل، مشخص و تعریف می‌گردد. در انواع بررسی‌های خالص که بدون فرضیه صورت می‌گیرد، مقوله بندی یا تعیین قالب‌های تحلیل، بر حسب زمینه‌ها و ابعاد موضوعی تشکیل دهنده متن از یکدیگر بازشناخته می‌شوند و در رده‌ها یا طبقه‌های متفاوتی قرار می‌گیرند. به گفته برلسون (borlesson) مقوله‌های چه گفته شده است؟ از مقوله‌های چگونه گفته شده است؟ متمایز می‌گردد.

چگونه نقد بنویسیم؟

۱. توصیف کنید: به خواننده، احساسی از هدف و هدف کلی نویسنده بدهید.
۲. تجزیه و تحلیل: بررسی کنید که ساختار و زبان متن چگونه معنای آن را منتقل می کند.
۳. تفسیر: اهمیت یا اهمیت هر قسمت از متن را بیان کنید.
۴. ارزیابی: درباره ارزش یا ارزش کار قضاوت کنید.

چگونه نقد را شروع می کنید؟

کار مورد بحث را مطالعه کنید. قسمت های کلیدی کار را یادداشت کنید. درکی از استدلال یا هدف اصلی بیان شده در کار ایجاد کنید

اثر مورد بررسی و همچنین تاریخ خلق آن و نام نویسنده را نام ببرید.

استدلال یا هدف اصلی کار را شرح دهد.

قالب نقد چیست؟

مقالات نقد کتاب، مقاله ژورنال، و آثار هنری را خلاصه و قضاوت می کنند ، در میان منابع دیگر. اساساً، این مقالات شامل ارزیابی انتقادی از آیتم تحت تأمل است. در این حالت، فراگیران باید از سبک نوشتاری آکادمیک پیروی کنند و بخش های مختلفی مانند مقدمه، بدنه و نتیجه گیری را شامل شوند.

چگونه یک نمونه متن را نقد می کنید؟

در اینجا چند ایده وجود دارد که هنگام نقد یک متن باید در نظر بگیرید:

۱. پاسخ شما به قطعه چیست؟...

۲. آیا با ایده های اصلی متن موافق هستید؟

۳. آیا در استدلال خطایی پیدا کردید؟...

۴. آیا سازمان منطقی بود؟

۵. آیا از شواهد به درستی و بدون دستکاری استفاده شد؟...

۶. آیا نویسنده هدف است؟...

۷. آیا نویسنده چیزی را فراموش کرده است؟

چگونه یک مقاله نقد بنویسیم

چگونه یک نقد را شروع کنیم

۱. جمله ۱: نویسنده کتاب + عنوان آن + ایده اصلی. عینی باشید و از افعال به اصطلاح ارزیابی کننده برای قدرت نوشتن خود استفاده کنید.

۲. جمله ۲: خلاصه یک کتاب + هدف آن (یک استدلال اصلی). بی طرف باشید و از جزئیات دوری کنید.

۳. جمله ۳: بیان مختصری از ارزیابی شما.

یک نقد خوب باید چه ویژگی هایی داشته باشد؟

ممکن است شامل یک پاسخ شخصی مثبت یا منفی باشند. ویژگی های یک منتقد خوب بیان است ، ترجیحا توانایی استفاده از زبان با جذابیت و مهارت بالا. همدردی، حساسیت و بینش نیز مهم هستند. فرم، سبک و مدیوم همه مورد توجه منتقد است.

ساختار مقاله نقد چگونه است؟

نقد باید یک بحث متعادل و ارزیابی نقاط قوت، ضعف و ویژگی های قابل توجه متن باشد. به یاد داشته باشید که بحث خود را بر اساس معیارهای خاص قرار دهید. بررسی های خوب همچنین شامل منابع دیگری برای حمایت از ارزیابی شما می شود

هدف شما از نوشتن نقد چیست؟

هدف از نگارش نقد، ارزیابی اثر یک نفر (کتاب، مقاله، فیلم، نقاشی...) به منظور افزایش درک خواننده از آن است. تحلیل انتقادی نوشته ای ذهنی است زیرا نظر یا ارزیابی نویسنده را از یک متن بیان می کند.

آخرین مرحله در نوشتن نقد کدام است؟

نتیجه گیری مقاله نقد شما باید با مروری بر استدلال مقاله، نتیجه گیری و واکنش شما به پایان برسد.

چگونه یک مثال نقد را شروع می کنید؟

۱. با یک عبارت مقدماتی در مورد دامنه کار مورد نظر شروع کنید.
۲. بگویید کدام اثر را می خواهید تحلیل کنید، نویسنده آن و سال انتشار.
۳. استدلال اصلی کار مورد مطالعه را مشخص کنید.
۴. در جمله سوم تز خود را به وضوح بیان کنید.

آیا مقاله نقد عنوان دارد؟

عنوان باید نویسنده و/یا عنوان متن مورد بررسی در مقاله را نام برده و حسی از تمرکز مقاله ارائه دهد. ایده خوبی است که به مقاله خود یک "عنوان کاری" بدهید تا تمرکز (پایان نامه) خود را در حین تهیه پیش نویس مقاله به شما یادآوری کند.

مدت زمان نقد کتاب چقدر است؟

مرورها معمولاً از ۵۰۰ تا ۲۰۰۰ کلمه متغیر است، اما بسته به طول و پیچیدگی کتاب در حال بررسی، هدف کلی از مرور، و اینکه آیا این مرور دو یا چند کتاب را که روی یک موضوع تمرکز دارند، امتحان می کند یا خیر، ممکن است طولانی تر یا کوتاه تر باشند.

یک مقاله نقد چند پاراگراف است؟

نقد کمی متفاوت از مضمون ۵ پاراگراف سستی است، زیرا معمولاً به جای استدلال تحلیلی در مورد آن، بر اثربخشی و سودمندی کلی اثری که در حال نقد است متمرکز است. سازماندهی نقد خود در ۵ پاراگراف می تواند به ساختار افکارتان کمک کند.

مهمترین عنصر در نوشتن مقاله نقد چیست؟

پایان نامه شامل موضوع و نظر مقاله و به دنبال آن نکات اصلی است. مهمترین عنصر در نوشتن نقد، بیانیه پایان نامه قابل اجرا است که در پایان پاراگراف مقدماتی ظاهر می شود.

مراحل نوشتن یک مقاله انتقادی چیست؟

۱. کامل و با دقت بخوانید....
۲. بیانیه پایان نامه را انتخاب کنید....
۳. یک پاراگراف مقدماتی بنویسید....
۴. بدنه مقاله خود را با دقت سازماندهی کنید....
۵. جملات موضوعی را پاک کنید....
۶. مقاله خود را با شواهد پر کنید....
۷. تجزیه و تحلیل خود را در یک پاراگراف پایانی خلاصه کنید....
۸. در صورت لزوم تجدید نظر کنید.

چگونه یک مقاله نقد را به پایان می رسانید؟

در نهایت، نقد مقاله خود را با یک نتیجه گیری که به شرح زیر است پایان دهید:

۱. نکات کلیدی مقاله و همچنین نکات کلیدی تحلیل خودتان را خلاصه کنید.
۲. با اظهار نظر در مورد اهمیت تحقیق یا بیانیه تحقیقات آینده مورد نیاز در این زمینه، آن را ببندید.

چگونه یک تحلیل انتقادی برای مقاله ژورنالی بنویسید؟

۱. عنوان شما را در مورد مقاله چه انتظاری دارد؟

۲. هر عنوان فرعی را مطالعه کنید تا بفهمید نویسنده چگونه محتوا را سازماندهی کرده است.
۳. چکیده را برای خلاصه ای از استدلال های نویسنده بخوانید.
۴. فهرست منابع را مطالعه کنید تا مشخص کنید چه تحقیقاتی به استدلال های نویسنده کمک کرده است.

چه چیزی یک نقد متوازن را ایجاد می کند؟

متعادل. نویسنده با اشاره به نقاط ضعف یک اثر، اگر قضاوت کلی مثبت باشد، یا برعکس، با تشخیص نقاط قوت اثری که قضاوت کلی برای آن منفی است، تعادل را نشان می دهد.

چگونه یک نقد موثر بنویسید؟

۱. هم پیشنهادات کلی و هم خاص بدهید....
۲. پیشنهادات را با راه حل های خاص به طور مستقیم از کار نویسنده دنبال کنید، نه شخص دیگری... .
۳. در مورد هر دو داستان-موضوع-طرح داستان، شخصیت ها و غیره، مانند بالا-و ویرایش بازخورد بدهید....
۴. یک نقد خوب هم کامل است و هم مهربان.

سفرنامه چگونه نوشته می شود؟

مهمتر از همه، یک سفرنامه باید داستانی را روایت کند. سفرنامه نوشتن آکادمیک نیست، بنابراین شما نیازی به استدلال رسمی و ارائه شواهد ندارید - زبان رسمی را کنار بگذارید. ... بلکه سفرنامه روایتی خلاقانه از تجربیات شما در سفر است.

چگونه می توان یک نقد مستقل خوب انجام داد؟

۱. نویسنده و اثر را توصیف کنید. در پاراگراف اول اثر و سازنده آن را شرح دهید....
۲. خلاصه. خلاصه ای دقیق از ایده های اصلی کار را در پاراگراف دوم بنویسید....
۳. نقد. در این بخش، ارائه نویسنده را نقد کنید....
۴. نظر خود را بیان کنید....
۵. نتیجه.

نقد کتاب شامل چه چیزی است؟

نقد کتاب شامل (الف) مدخل بیوگرافی، (ب) اطلاعات نویسنده، (ج) خلاصه محتوا، و (د) ارزیابی است. به عنوان مثال، نویسنده واحد: کنتز، ادگار. روش تاریخی-انتقادی.

چه نوع خواندنی در نقد نوشتاری مورد نیاز است؟

نوشتن نقد از این جهت مهم است که برای نوشتن یک نقد خوب باید به صورت **نقادانه مطالعه** کنید: یعنی باید از نزدیک بخوانید و هر آنچه را که نقد می کنید درک کنید، برای ارزیابی آن باید معیارهای مناسب را اعمال کنید، باید خلاصه کنید. آن، و در نهایت به نوعی اشاره...

فرمت نقد کتاب چگونه است؟

ساختار نقد کتاب کلاسیک به شرح زیر است: **یک پاراگراف مشخص کننده پایان نامه** و اینکه آیا نویسنده به هدف بیان شده کتاب دست یافته است یا خیر. یکی دو پاراگراف خلاصه کتاب. یک پاراگراف در مورد نقاط قوت کتاب. یک پاراگراف در مورد نقاط ضعف کتاب.

=====

نقد مقاله علمی

نقد چیست؟ چگونه مقاله علمی را نقد کنیم؟

نقد در ابعاد مختلفی معنا و مفهوم پیدا می کند و تفکر نقادانه به ویژه در حوزه های تخصصی و حرفه ای به افراد کمک می کند تا ابعاد مختلف موضوعات و ارتباط منطقی بین آنها را بهتر درک نمایند

نقد موضوعات، پدیده ها و عملکردها بدون شاخص و استدلال درست، خطاهای جدی در بر خواهد داشت

گاهی برداشت از نقد این است که تنها باید به ضعف ها، کاستی ها و کمبودها اشاره گردد این برداشت غلط از نقد در افزایش بار منفی این واژه گران بها موثر بوده است در واقع در نقدها نباید تنها به نیمه خالی لیوان

نگریست و باید بتوان واقعیت های مثبت و منفی را با هم دید و در بیان آنها از بهترین روش ها استفاده نمود نکته بسیار مهم بعدی در نقد، نحوه ارایه آن است گاهی افراد فراموش می کنند که هدف از نقد کمک به شناخت صحیح واقعیت های موجود است و ادبیات و لحن نقد به سمت و سویی می رود که گویی تلاش بر زیر سوال بردن طرف نقد است!

بیان درست، واقع گرایانه مستدل در نقد هر چیز یا شخص به این معناست که در آن نه مداهنه و نه بدگویی احساس نشود یعنی تعریف و تمجید بی مورد و منفی نمایی تلاش یا چهره مورد نقد، با اجرای صحیح نقد منافات دارد در واقع فردی که اثر یا عملکردش نقد می شود، باید نقد را فرصتی برای رفع نقایص، بهبود نقاط ضعف یا تاکید، بهبود یا پیشرفت نقاط مثبت خود ببیند

در نقد علمی آثار، نقاد علمی باد هر گونه تحلیل، تایید یا رد را ابتدا با استناد به اسناد، آمار و ارقام روا و پایا انجام دهد در گام دوم و در صورت فقدان وجود اسناد و اعداد و ارقام روا و پایا باید از نظریه ها یا فرضیه های اثبات شده علمی در نقد خود استفاده نماید در گام سوم، باید استدلال های منطقی مناسب و با اشراف بر دو سطح قبلی یعنی اسناد، ارقام و آمار روا و پایا و فرضیه ها و نظریه های مناسب ارایه شود

قبل از نقد مقاله لازم است که با انواع مقاله آشنا شویم در یک تقسیم بندی کلی می توان به سه نوع مقاله اشاره کرد:

۱، مقاله پژوهشی (Original)

۲، مقاله مروری (Review)

۳، مقاله مطبوعاتی

هنگام نقد یک مقاله پژوهشی می توان به این موارد توجه کرد:

۱، آیا مقاله از ساختار مناسب برخوردار است (چکیده، مقدمه، روش شناسی، یافته ها، بحث و نتیجه گیری، منابع)

۲، آیا کلیات مقاله و نوع نگارش آن برای یک دانشجوی کارشناسی ارشد قابل درک است

۳، آیا چکیده مناسب است؟ تعداد کلمات، در برداشتن هدف، روش شناسی، مهم ترین یافته، مهم ترین نتیجه گیری و بحث، ارایه مهم ترین پیشنهاد

۴، آیا مقدمه مناسب است؟ هدف، ادبیات پیشینه، بیان مساله و فرضیه به خوبی و در ارتباط با هم بیان شده است

۵ آیا روش شناسی مناسب است؟ روش تحقیق، جامعه، نمونه و روش نمونه گیری، ابزار اندازه گیری (اعتبار و پایایی) و روش جمع آوری اطلاعات آیا معرفی به نحوی است که بتوان آن تحقیق را دوباره از روی آن تکرار کرد

۶ آیا یافته هابه خوبی ارایه شده است؟ جداول، نمودارها، شکل ها و ...

۷ آیا بحث و نتیجه گیری مناسب است؟ آیا مقایسه یافته ها با بحث و نتایج موجود در مقدمه به خوبی صورت گرفته است؟ آیا استدلال های قیاسی، استقرایی و منطقی مناسبی وجود دارد؟ آیا پیشنهاد های مناسبی بر اساس یافته ها ارایه شده است؟ آیا جمع بندی مناسبی وجود دارد؟

۸ آیا منابع مناسب است؟ به روز بودن منابع، کامل بودن آدرس ها (یعنی آیا می توان آنها را به راحتی با آن آدرس ها پیدا کرد) و با روش های مناسب نوشته شده است

=====

چگونه نقد تحلیلی بنویسیم؟

اگرچه اثر از شخصیت پردازی خوبی رنج می برد اما...

در نقد تحلیلی، متن یا اثری را بررسی می کنند تا مشخص شود آن متن در انتقال نکته یا بحث مورد نظرش چقدر موفق بوده. این بررسی معمولاً برای مقالات یا کتاب ها مورداستفاده دارد، اما می توانید از آن برای تحلیل فیلم، نقاشی و سایر آثار کم تر سنتی هم استفاده کنید. در نقد تحلیلی می توانید استفاده ی نویسنده از جذابیت های زبانی را بررسی کنید، از طرفی می توانید تمرکزتان را روی توانایی کلی و تأثیر گذاری متن بگذارید. برای نوشتن نقد تحلیلی قدرتمند این ها را در ذهن داشته باشید.

الف. خواندن انتقادی

یک. تئوری نویسنده را تشخیص بدهید.

تشخیص بدهید که نویسنده موافق یا مخالف چیست. ممکن است تشخیص تئوری نوشته‌های آکادمیک آسان‌تر از آثار خلاقه، فیلم، یا نقاشی باشد. اگر دارید اثری داستانی یا اثر خلاق غیرداستانی را نقد می‌کنید، چه نوشته باشد چه فیلم، موضوع اصلی داستان را دریابید. برای اثر نقاشی تحلیل کنید که نقاش سعی داشته چه چیزی را نشان بدهد.

از خودتان پرسید محتوای بحث چیست و چرا نویسنده احساس نیاز کرده درباره‌ی آن بحث کند. از خودتان پرسید آیا نویسنده راه‌حلی برای مشکلی که در تئوری خود به آن توجه کرده پیشنهاد داده یا خیر. اگر این‌طور است، ببینید آیا این راه‌حل واقع‌گرایانه است یا خیر.

دو. تمام ایده‌های اصلی را یادداشت کنید.

ایده‌های اصلی اثر را شناسایی کنید تا بتوانید ساختار آن‌ها را تحلیل کنید. در مقاله‌ی آکادمیک، ممکن است ایده‌های اصلی در جملات عنوان هر پاراگراف یا هر بخش آمده باشند. برای آثار داستانی یا نقاشی‌ها، باید از خودتان پرسید نویسنده چه شواهد و مدارکی برای توضیح تئوری خود ارائه کرده است.

سه. درباره‌ی موضوعات ناآشنا تحقیق کنید.

برای واژگان یا موضوعاتی که چیزی از آن‌ها نمی‌دانید، یا درباره‌شان کم می‌دانید، از لغت‌نامه یا دائرةالمعارف کمک بگیرید. معمولاً تحقیق جدی‌تری لازم نمی‌شود. تنها استثنا وقتی است که کل اثر درباره‌ی مفهوم ناآشنایی باشد؛ در این صورت باید مقالات دیگری هم بخوانید که آن مفهوم را واضح‌تر توضیح داده باشند تا محتوای متنی را که تحلیل می‌کنید دریابید.

چهار. اثر را به زبان خودتان توضیح بدهید.

یکی از روش‌ها این است که رئوس مطالب را مشخص کنید، گزینه‌ی دیگر این است که خلاصه‌ای از آن بنویسید. برای هر دو مورد باید اثر را با دقت و کامل بخوانید. اگر دارید اثر خلاصه‌ای تهیه می‌کنید، یکی دو پاراگراف کافی است. تا جای ممکن بکوشید خلاصه را با کلمات خودتان بازگو کنید.

پنج. هر جذابیتی را که به‌کاررفته شناسایی کنید.

سه جذابیت اصلی، گیرایی، موثق بودن و اعتبار هستند. گیرایی یعنی برانگیختن هیجانات خواننده. اگر قرار است اثری مردم را سرگرم کند عموماً باید گیرایی داشته باشد. موثق بودن به کار بردن دلیل و منطق برای تأثیرگذاری در دیدگاه یا عقیده‌ی خواننده است. اعتبار مورد اعتماد بودن است. نویسنده‌ای که توضیح می‌دهد چرا دیگران باید — بر پایه‌ی قابلیت‌های شخصی، حرفه‌ای، یا تحصیلاتش — به او اعتماد کنند، دارد از اعتبار استفاده می‌کند.

شش. ارزیابی کنید که نویسنده چقدر خوب توانسته معنی موردنظرش را منتقل کند.

در نظر داشته باشید جذابیت‌های نویسنده از دیدگاه شما که خواننده هستید چقدر تأثیرگذار بوده‌اند. از خودتان بپرسید آیا کار هیجان‌زده‌تان کرده یا نه. آیا درجایی از کار خوشحال یا غمگین یا عصبانی شدید؟ اگر این‌طور بوده از خودتان چرایش را بپرسید. ببینید آیا برهان آوردن‌های نویسنده برای تغییر عقیده‌ی شما کافی بوده یا نه. هم‌چنین از خودتان بپرسید آیا موضوع واضح، دقیق و منسجم بیان‌شده یا نه. از خودتان بپرسید آیا حرف نویسنده را باور می‌کنید و ببینید چرا.

ب. نوشتن تحلیل اثرگذار

یک. یادداشت‌های انتقادی‌تان را مرور کنید و چند نکته را شناسایی کنید که می‌توانید با جزئیات بیشتری بسط‌شان بدهید. برای نوشتن یادداشت انتقادی، معمولاً بر این متمرکز می‌شوید که استفاده‌ی نویسنده از جذابیت‌های گیرایی، موثق بودن و اعتبار چقدر تأثیرگذار بوده. اگر یک حوزه از بقیه قوی‌تر به نظر می‌رسد می‌توانید روی آن متمرکز بشوید. یا اینکه می‌توانید توانایی کلی نویسنده را در انتقال نکته‌ی موردنظرش بررسی کنید. تحلیل شما می‌تواند بررسی کند که نویسنده تا چه حد تحقیقش را عمیق انجام داده، اثر در کل چقدر منسجم است، استفاده‌ی نویسنده از ساختار و نوع سازمان‌دهی اثر چه تأثیری بر آن داشته و امثال این‌ها. هر نکته‌ی مهم را در پاراگراف جداگانه‌ای بیاورید. مهم نیست چه نکاتی را انتخاب می‌کنید، اما به هر نکته‌ی مهم باید در پاراگراف جداگانه‌ای پرداخته شود. برای ایده‌های پیچیده، باید بحث را در چند پاراگراف باز کنید.

دو. نکات منفی و مثبت را به توازن بیان کنید. بیش‌تر نقدها آمیزه‌ای از نکات مثبت و منفی هستند. اگر نقد شما بیش‌تر شامل عناصر مثبت است، قبل از این‌که به طرفداری از مقاله بپردازید نکات منفی را بیان کنید. اگر نقد شما بیش‌تر سویه‌ی منفی دارد، قبل از ابراز مخالفت خود، ابتدا باید عناصر مثبت را شناسایی کنید. اگر درباره‌ی جنبه‌ی خاصی هم نکات منفی و هم نکات مثبت را ذکر می‌کنید، می‌توانید پاراگراف‌های مخلوط بنویسید که

نظراتان را بازتاب بدهد. برای این کار معمولاً می‌توانید توضیح بدهید چرا این ایده قابلیت محدودی دارد و بعد با گفتن نکته‌ای مثبت نوشته‌تان را به پایان ببرید.

سه. نظرات مثبت و منفی را درباره‌ی موضوع شناسایی کنید. اگر خواستید درباره‌ی موضوعی جنجالی نقد بنویسید، مدعاهای طرف دیگر موضوع را هم ذکر کنید و توضیح بدهید نویسنده چقدر در بحث خود در مخالفت با آن موفق بوده است. حتی اگر نویسنده به دقت نظرات مخالف را ذکر نکرده باشد، باز هم می‌توانید نظرات مخالف رایج را در نقد تحلیلی خود بیاورید.

چهار. توضیح بدهید که چرا موضوع مهم است. خواننده را مجاب کنید که باید به این موضوع اهمیت بدهد. بگذارید خواننده بداند که موضوع بر اساس استانداردهای زندگی معاصر مهم است. اگر موضوع در دوره و زمانه‌ی کنونی به کاری بیاید، مقاله‌ی راجع به آن مهم محسوب می‌شود، اما ممکن هم هست مقاله به این علت مهم باشد که نویسنده یا متفکری که راجع به آن نظر داده آدم مهمی است.

پنج. نقد را شخصی نکنید. حتی اگر مقدار زیادی از نقد زاینده‌ی تفکرات خودتان باشد، باید لحن آکادمیک خود را حفظ کنید و لحن شخصی نداشته باشید. از عباراتی مثل «من فکر می‌کنم» یا «به عقیده‌ی من» پرهیزید. کلاً باید از روایت اول شخص پرهیزید.

شش. روی خلاصه‌ی اثر تمرکز نکنید. در نقدتان باید خلاصه‌ی کافی از اثر ارائه کنید تا محتوای معقولی در دست داشته باشید، اما بیش‌تر نوشته باید تفکرات خودتان باشد نه تفکرات نویسنده.

ج. سازمان‌دهی نقد

یک. اثری را که تحلیل می‌کنید معرفی کنید. هم اطلاعات کتابشناسی و هم توضیحات لازم بیش‌تر ارائه بدهید.

دو. نظر خودتان را بیان کنید. نظر شما باید عبارت کوتاهی باشد که ارزیابی خودتان را از اثری که نقد می‌کنید خلاصه کند.

سه. اثر را خلاصه کنید. نکات اصلی نوشته‌ی مورد بحث را در دفاع از او جمع‌بندی کنید.

چهار. نقد خودتان را بخش بخش کنید. نقد تحلیلی خودش باید بخش عمده‌ی متن را تشکیل بدهد و باید مطابق راهنمایی‌هایی باشد که ذکر شد.

پنج. قضاوت نهایی خودتان را در نتیجه‌گیری بیاورید. در پاراگراف نتیجه‌گیری‌تان به‌وضوح نظر خود یا ایده‌ی کلی نوشته‌ی تحلیلی‌تان را ذکر کنید.

=====

چگونه یک مقاله نقد پژوهشی بنویسیم؟

مقاله نقد پژوهشی، مقاله‌ای علمی پژوهشی و مسئله محور است که با رعایت اصول و قواعد پژوهشیه تعریف شده در مجلات علمی پژوهشی، به نقد علمی یک «پارادایم علمی» یا یک «دیدگاه علمی» یا یک «نظریه علمی» یا یک «کتاب علمی» و یا یک «مقاله علمی» می‌پردازد.

تعریف مقاله نقد پژوهشی

مقاله نقد پژوهشی، مقاله‌ای علمی پژوهشی و مسئله محور است که با رعایت اصول و قواعد پژوهشیه تعریف شده در مجلات علمی پژوهشی، به نقد علمی یک «پارادایم علمی» یا یک «دیدگاه علمی» یا یک «نظریه علمی» یا یک «کتاب علمی» و یا یک «مقاله علمی» می‌پردازد.

بنابراین منظور از «مقاله نقد پژوهشی» در این مبحث، مقالات ریز و درشت ژورنالیستی نیست که در موضوعات مختلف اجتماعی و سیاسی و فرهنگی و اقتصادی و غیره در روزنامه‌ها و نشریات عمومی چاپ می‌شوند بلکه مقاله نقد پژوهشی، همان مقاله علمی پژوهشی با رعایت اصول و قواعد پژوهشی این مقالات است که در مجله‌های علمی پژوهشی تعریف شده چاپ می‌شوند و البته به «نقد علمی» یکی از موارد پنجگانه فوق مبادرت می‌ورزد.

در این یادداشت کوتاه، درصدد تبیین مولفه‌های ساختار تنظیمی مقاله نقد پژوهشی هستیم یعنی یک مقاله نقد پژوهشی، از لحاظ ساختار شکلی و محتوایی، بایستی دارای چه مولفه‌هایی باشد؟ لذا بحث در خصوص

ضرورت مقالات نقد علمی و نقش آن در مسئله تحول علوم انسانی و اهمیت مسئله نقد علمی در جامعه علمی امروز و نیز مفهوم و معنای نقد علمی (با تعریف خاص آن) را، به عنوان پیش فرض قلمداد کرده و همچنین به این پندار اشتباه عده‌ای که مقاله نقد و اصولاً کار نقد علمی را امری پژوهشی ندانسته و به مسئله نقد علمی در محیط‌های حوزوی و دانشگاهی، بهایی نمی‌دهند، نمی‌پردازیم*.

ساختار تنظیمی مقاله نقد پژوهشی

ساختار کلی یک مقاله نقد علمی پژوهشی مشتمل بر مؤلفه‌های یازده‌گانه زیر است:

۱) (عنوان مقاله: کوتاه، گویا، دقیق و حاوی بیانی روشن از مسئله و محتوای مقاله به فارسی و انگلیسی.

۲) (مشخصات نویسنده: نام و نام خانوادگی، رتبه علمی و نشانی الکترونیکی همه نویسندگان.

۳) (چکیده: آینه اجمالی مقاله، شامل بیان مسئله، اهداف، روش‌ها، چگونگی پژوهش و نتایج مهم پژوهش در حداکثر ۲۰۰ کلمه و در یک پاراگراف به فارسی و انگلیسی.

۴) (کلید واژه: نمایه موضوعی مقاله، شامل فهرستی از کلمات اختصاصی و تأکید شده در مقاله در حداکثر ۵ واژه به فارسی و انگلیسی.

۵) (مقدمه: شامل ضرورت‌ها، زمینه، پیشینه، طرح بحث و تعریف مسئله، ادبیات و مفاهیم اساسی، معرفی اجمالی ساماندهی محتوای مقاله، روش و بیان اهداف پژوهش و جنبه‌های نوآوری.

۶) (متن اصلی:

الف- معرفی کلی اثر (اعم از کتاب یا مقاله یا نظریه یا دیدگاه یا پارادایم علمی) [حداکثر ۱ صفحه]: معرفی شناسنامه‌ای و شکلی اثر، همراه با بیان اجمالی ویژگی‌ها و توصیف محورهای اصلی و عناوین و فصول اثر و نیز زیست‌نامه مؤلف با بیان خصوصیات شخصیتی، فکری، علمی و شرایط فرهنگی و اجتماعی وی و نیز معرفی سایر آثار مهم مؤلف و آثار مرتبط وی با موضوع نقد. مناسب است به نقش اثر مؤلف در میان سایر آثار او و نحوه انسجام سیر فکری وی نیز اشاره شود.

ب- نقد و تحلیل خاستگاه اثر [حداکثر ۲ صفحه]: معرفی موقعیت و رویکرد اثر برای به دست دادن ذهنیتی روشن درباره آن به خواننده.

در این بخش؛ به عوامل، زمینه‌های پیدایش اثر و خاستگاه علمی، فکری و اجتماعی اثر که فضای محیط شکل-گیری آن را پدید آورده، توجه شده و مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرد. مناسب است، به بستر زمان و مکان کتاب و جایگاه اثر در میان سایر آثار مرتبط در حوزه تخصصی اشاره و نیز سیر تاریخی و شکل‌گیری آن معرفی و تحلیل شود.

ضمن معرفی سایر آثار مهم و مرتبط با این اثر و نیز مرتبط با موضوع نقد، بهتر است همراه با بیان واضح و مشخص ویژگی‌های برتری این اثر بر دیگر آثار، اهمیت و نقش اثر در جایگاه دانش مربوط بیان شود.

چنانچه درخصوص این اثر، نقدهای دیگری در قالب کتاب یا مقاله وجود دارد، گزارش اجمالی آنها، ارائه و در این باره اظهارنظر می‌شود. همچنین اشاره به زمینه‌ها و پیشینه کارهای پژوهشی در موضوع مقاله می‌تواند اشتراک و اختلاف آنها را با مقاله نقد روشن کند.

ج- علت انتخاب اثر [در صورت لزوم]: با توجه به زمینه کتاب، علت انتخاب آن برای نقد توضیح داده شود؛ همچنین ناقد، ضمن تبیین انگیزه علمی و پژوهشی خود، به این سؤال پاسخ دهد که به چه دلیل علمی، این اثر را برای نقد برگزیده است؟

د- نقد شکلی اثر [حداکثر ۲ صفحه]: نقد و تحلیل «امتیازات و کاستی‌های» شکلی و صوری اثر، مؤلفه‌های چهارگانه زیر را در بر می‌گیرد:

نقد و تحلیل درخصوص وضعیته بود یا نبود مؤلفه‌های چهارده‌گانه جامعیت صوری اثر (مؤلفه‌های چهارده گانه جامعیت صوری اثر عبارتند از:

۱، پیش‌گفتار،

۲، بیان هدف اصلی اثر،

۳، مقدمه،

۴، فهرست مطالب،

۵، جدول و تصویر و نمودار و نقشه،

- ۶، اهداف درس،
- ۷، خلاصه فصول،
- ۸، جمع‌بندی (خلاصه کلی کتاب)،
- ۹، نتیجه‌گیری و پیشنهادها،
- ۱۰، تمرین و آزمون‌ها (پرسش‌ها)،
- ۱۱، معرفی منابع برای مطالعه در هر فصل،
- ۱۲، پیشنهاد پژوهش در هر فصل،
- ۱۳، انواع نمایه،
- و ۱۴، کتاب‌شناسی. البته پاره‌ای از این موارد، مختص کتب درسی است.

نقد و تحلیل کیفیت چاپی و فنی اثر شامل:

- ۱، طرح جلد،
- ۲، حروف نگاری،
- ۳، صفحه‌آرایی،
- ۴، کیفیت چاپ،
- ۵، صحافی،
- ۶، قطع کتاب،
- ۷، اغلاط چاپی.

نقد و تحلیل نحوه رعایت قواعد عمومی نگارش و ویرایش.

نقد و تحلیل میزان روان و رسا بودن اثر.

تذکر اول: ضروری است در هر یک از محورهای چهارگانه فوق، به امتیازات (نقاط قوت) و کاستی‌های (نقاط ضعف) اثر توجه شود.

تذکر دوم: در هر یک از محورهای چهارگانه فوق، ذکر نمونه‌ها و مصادیق مشخص در اثر ضروری است.

هـ- نقد محتوایی اثر [در حداکثر ۱۳ صفحه]: نقد و تحلیل «امتیازات و کاستی‌های» محتوایی و کیفی اثر، شامل مؤلفه‌های ده‌گانه زیر خواهد بود:

نقد درون‌ساختاری، شامل دو بخش:

۱- نقد و تحلیل میزان انسجام و نظم منطقی مطالب در کل اثر و بین فصول اصلی آن (تسلسل عناوین کلی اثر) و معرفی تناقضات احتمالی.

مناسب است در این قسمت، طرح و نظام فکری مؤلف برای تنظیم و تألیف اثر، تبیین و نظم اثر در قالب طرح و نقشه مؤلف، به دقت، تحلیل و نقد شود. همچنین در صورتی که ناقد به نظم منطقی اثر، نقدی جدی دارد، حتی‌الامکان طرح جدیدی از بحث پیشنهاد کند.

۲- نقد و تحلیل میزان انسجام و نظم منطقی مطالب در درون هر یک از فصول اثر (تسلسل عناوین جزئی و پیوند با نتیجه اثر) و معرفی تناقضات احتمالی.

نقد منابع اثر، شامل:

۱- نقد و تحلیل میزان اعتبار منابع از جهت علمی.

۲- نقد و تحلیل میزان کفایت منابع از جهت استفاده از منابع موجود و جدید.

۳- نقد و تحلیل میزان دقت در استنادات و ارجاعات از جهت توجه به اصول منبع‌دهی علمی.

۴- نقد و تحلیل کیفیت رعایت امانت در اثر از جهت استفاده از منابع با ذکر مأخذ آن‌ها.

نقد وضعیت تحلیل و بررسی اثر از جهت:

۱- توانایی و قدرت تجزیه و تحلیل و بررسی علمی «مسئله تحقیق».

۲- کیفیت تحلیل و بررسی‌ها و مستدل و مستند بودن اثر.

۳- کیفیت نقد آراء، دیدگاه‌ها و نظرهای رقیب.

۴- میزان رعایت بی‌طرفی علمی در تحلیل‌ها و نبود سوگیری‌های یک‌جانبه یا جانبداری‌های غیرعلمی.

نقد و تحلیل میزان نوآوری و روزآمدی اثر، شامل:

۱- نحوه وجود نوآوری در اثر؛ اعم از طرح نظریه علمی جدید، یا ارائه ساختار علمی نو، یا به کارگیری ادبیات علمی روزآمد، یا طرح افقی نو، یا خلاقیت ویژه، یا تنظیم جدیدی از مباحث، یا طرح استدلال نو.

۲- بررسی و نقد میزان روزآمدی اطلاعات و داده‌های اثر از جهت ارجاع به منابع جدید، یا تکراری نبودن، یا کهنه‌نبودن اطلاعات، یا توجه به نیازهای روز.

نقد و تحلیل میزان هماهنگی‌های محتوای علمی و پژوهشی اثر با اصول، مبانی و پیش‌فرض‌های آن شامل دو بخش:

۱- بررسی و نقد میزان هماهنگی محتوا و نحوه تناسب با مبانیه مقبول و پیش‌فرض‌های اثر. در این بخش، ضمن اشاره به بررسی و تحلیل مبانیه (فلسفی) حاکم بر یک نظریه و یا اصول پیش‌بینی و مؤثر بر دیدگاه اثر، میزان سازواری‌های محتوای اثر با این اصول، بررسی و نقد می‌شود.

۲- بررسی و نقد میزان ارتباط و هماهنگی مفاد اثر با مبانی دینی و اسلامی و احیاناً نقد چالش‌های احتمالی مفاد اثر با این مبانی از زاویه نگاه ناقد.

نقد و تحلیل میزان انطباق و جامعیت اثر، شامل:

۱- بررسی و نقد میزان انطباق محتوای اثر با عنوان و فهرست آن.

۲- بررسی و نقد میزان جامعیت موضوعی و محتوایی اثر.

۳- بررسی و نقد میزان جامعیت اثر با توجه به اهداف درس مورد نظر، نحوه تطابق با سرفصل‌های مصوب، و نیز تناسب تعداد صفحات با واحد درسی (این بند مختص کتب درسی دانشگاهی است).

- نقد و تحلیل «چگونگی بهره‌گیری» از ابزارهای لازم علمی برای تفهیم موضوع و مسائل اثر؛ از جهت نحوه و کیفیت استفاده و نوع بکارگیری «مؤلفه‌های چهارده‌گانه جامعیت صوری» برای تفهیم موضوع پژوهش (تفاوت این محور با محور I نقد شکلی آن است که در اینجا، نحوه به‌کارگیری ابزارهای علمی، مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرد و به این سؤال پاسخ داده می‌شود که؛ آیا از این ابزارها در جای خود به درستی استفاده شده است؟؛ اما در محور I نقد شکلی، از اصله بود یا نبود آنها سخن به میان می‌آید)
- نقد و تحلیل میزان دقت در کاربرد اصطلاحات تخصصی و معادل‌سازی‌ها، از جهت روان و رسا بودن نزد مخاطبان تخصصی آن.

نقد و تحلیل رویکرد کلی اثر، شامل:

۱- بررسی و نقد نحوه نسبت و ارتباط محتوای علمی اثر با فرهنگ و ارزش‌های جامعه ایرانی - اسلامی کنونی.

۲- نقد و تحلیل نحوه پاسخ‌گویی اثر به نیازهای علمی یا کاربردی‌ای که در فضای کنونی جامعه ایرانی - اسلامی مطرح است.

در این قسمت، تأکید بر بررسی و نقد رابطه اثر با مقتضیات و «نیازهای روز جامعه ایرانی - اسلامی» و احیاناً نقد چالش‌های احتمالی با آن است.

نقد و تحلیل نحوه کاربرد اثر در برنامه‌های آموزشی از جهت پیشنهاد آن برای استفاده در مقاطع و رشته‌های درسی، شامل: ۱) عنوان درس، ۲) رشته تحصیلی، ۳) مقطع تحصیلی، ۴) دانشکده، ۵) نوع درس، ۶) وضعیت درس.

-تذکر اول: ضروری است در هر یک از محورهای ده‌گانه فوق، به امتیازات (نقاط قوت) و کاستی‌های (نقاط ضعف) اثر توجه شود.

-تذکر دوم: در هر یک از محورهای ده‌گانه فوق، ذکر نمونه‌ها و مصادیق مشخص در اثر ضروری است.

و نقد و تحلیل جایگاه اثر [حداکثر ۳ صفحه]: در این بخش، یک اثر علمی از جهت مباحث روش‌شناختی، نقد می‌شود؛ چهارچوب نظری و روش‌شناختی اثر، تناقض‌های روشی متن، و تطابق روش‌شناختی اثر با موضوع و شیوه طرح آن، از جمله این مسائل است.

در همین راستا، مناسب است تأملات منتقدانه درخصوص ارزیابی نهایی محتوایی و ساختاری اثر نیز بیان شود. در صورت لزوم، موضوعات اصلی و کانونی اثر، مبانی فلسفی و روش‌شناختی، نظریه مطرح در اثر، اصول و پیش‌فرض‌های حاکم، شیوه استدلالی و منطق حاکم بر اثر و آثار و دستاوردهای نظریه مطرح، مورد نظر نهایی قرار می‌گیرد.

مناسب است در این قسمت، ضمن اشاره به پرسش‌های اصلی کتاب، با توجه به پنج مؤلفه پیشین در «متن اصلی» مقاله نقد (یعنی معرفی اثر، نقد خاستگاه، علت انتخاب، نقد شکلی و نقد محتوایی)، همچنین به ارزیابی و نقد نهایی اثر، به‌ویژه از زاویه مباحث روش‌شناختی و بررسی و تحلیل مبانی و پیش‌فرض‌ها نیز پرداخته شود.

۷. نتیجه‌گیری: شامل بیان خلاصه ادعا، فشرده بحث و نتایج و یافته‌های تحقیق.

مناسب است به استمرار رویکرد آثار و نتایج علمی اثر در تتبعات صاحب‌نظران بعدی نیز توجه شود.

۸. پیشنهادهای کاربردی: ارائه راهکارها و پیشنهادهای مشخص کاربردی براساس مفاد مقاله.

در این قسمت مناسب است به توضیح و ارائه پیشنهادهایی درباب بومی‌سازی اثر (در فرض امکان) مبادرت شود.

۹. پی‌نوشت‌ها: (در صورت لزوم)

در این قسمت، توضیحات فرعی و تکمیلی، در پی‌نوشت (انتهای مقاله و قبل از منابع) آورده می‌شود.

۱۰. سپاس‌گزاری: (در صورت لزوم)

۱۱. منابع: شامل اطلاعات کتاب‌شناختی منابع به تفکیک زبان (فارسی، عربی و انگلیسی) و براساس ترتیب حروف الفبایی نام خانوادگی نویسندگان در انتهای مقاله.

یادآوری:

در پایان، توجه به چند تذکر لازم است:

۱- در یک مقاله نقد علمی پژوهشی، بسیار ضروری است که در همه موارد یاد شده، نقد و تحلیل‌ها، ناظر به وضعیت اثر مورد نقد باشد نه آنکه صرفاً نظرها و دیدگاه‌های ناقد تبیین شود. به عبارتی، به بهانه نقد اثر، نباید تنها به تبیین و تحلیل کلام، نظریه و اعلام مواضع خود پرداخت.

همچنین محتوای مقاله نقد نبایستی فراتر از ادعای نویسنده اثر (مورد نقد) باشد و لذا ضمن تأکید به تمرکز بر ادعای اثر، از طرح مسائل حاشیه‌ای و خارج از موضوع اثر پرهیز شود.

۱- در بخش‌های نقد شکلی و نقد محتوایی، ذکر نمونه‌ها و مصادیق مشخص در اثر، ضروری است.

۲- مناسب است نویسنده مقاله نقد در نحوه ارائه مفاد و مطالب خود در «متن اصلی» (مقاله نقد)، به این موارد توجه کند:

بحث و بررسی مسائل، تبیین و تحلیل آراء و دیدگاه‌ها، بیان ادله و مستندات، نگاه نقادانه به مسائل، ارائه تحلیل‌ها و یافته‌های جدید، همراه با نظم منطقی و انسجام محتوایی در ارائه مطالب، طبقه‌بندی دقیق، تیتربندی و شماره‌گذاری مباحث (عناوین مقاله از عنوان مقدمه تا عنوان نتیجه‌گیری، با شماره‌گذاری، مرتب و متمایز شود)، اشاره به مبانی و پیش‌فرض‌های بحث، امانت‌داری در نقل قول‌ها، رعایت اصول منبع‌دهی علمی و ارجاعات، طبق شیوه‌نامه نشریه‌های علمی پژوهشی.

۳- در مقاله نقد علمی پژوهشی، بایستی مسائل و محتوای اثر در قالب مؤلفه‌های شش‌گانه «متن اصلی» (معرفی اثر، نقد خاستگاه، علت انتخاب، نقد شکلی، نقد محتوایی، نقد جایگاه)، به تحلیل و نقد گذاشته شود و لذا صرف توضیح یا تبیین یا تشریح عناوین و سرفصل‌های یک اثر را نمی‌توان مقاله نقد علمی پژوهشی نامید. بدین سان نقد، با تفصیل و تفسیر فصول یک اثر برابر نیست.

از میان مؤلفه‌های شش‌گانه «متن اصلی» مقاله نقد، بخش «نقد محتوایی» اثر، اهمیت زیادی دارد و از این رو بایستی نظر علمی و تحلیلی و به‌ویژه منتقدانه در خصوص ادعاها، تحلیل‌ها، استدلال‌ها، مستندات، مبانی، پیش-فرض‌ها و نتیجه‌گیری‌های اثر، با رعایت آداب و اصول علمی، دقیقاً بیان شده و از «کلی‌گویی»، «مبهم‌گویی» و «تبیین و تشریح صرف» جدا پرهیز شود.

۱- ضروری است در مقاله نقد، با رعایت کامل آداب اخلاقی نقد علمی، از هر گونه درشت‌گویی و عبارات کنایه‌آمیز خطاب به مؤلف اثر، پرهیز و به جای آن در چهارچوب ساختار تنظیمی، به نقد علمی اثر پرداخته شود.

در مقاله نقد؛ تمجید، تحسین، و تعریف بیش از حد از نویسنده اثر (که نشان‌دهنده نوعی جانبداری یک‌طرفه ناقد از نویسنده است)، پسندیده نیست.

۱- درخصوص نقد آثار ترجمه‌ای؛ تنها به کیفیت ترجمه و ابعاد راستی و ناراستی آن بسنده نشود، بلکه محتوای علمی و درونی اثر نیز به دقت، نقد و تحلیل شود.

۲- در یک مقاله نقد علمی پژوهشی، وجود مواردی که با علامت * در نمودار ساختار تنظیمی مقاله نقد (در ص ۴) مشخص شده، ضروری است.

پیرامون مسئله نقد، مفهوم نقد علمی و مطالعات نقد پژوهی به منابع زیر مراجعه کنید:

حسینی، سید حسین (۱۳۹۳) برنامه‌ها، اهداف و رویکردهای شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی، تهران، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

حسینی، سید حسین و آیت‌اللهی، حمید رضا (۱۳۹۰) نقد و بررسی کتاب‌های علوم انسانی در دو سطح ملی و جهانی تهران، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۴) نقد در تراز جهانی، دوجلدی، تهران، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۷) از علم دینی تا توسعه فرهنگی در کرسی‌های نظریه‌پردازی، تهران، انتشارات جامعه‌شناسان.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۳) نگاه طبیعی به عرفان، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال چهاردهم، شماره ۳۱.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۴) بایسته‌های ترسیم و تحلیل منطقی نظام فضایل و رذایل اخلاقی، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال پانزدهم، شماره ۳۷.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۵) عرفان منطقی یا منطق عرفانی، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دوره ۱۶، شماره ۴۰.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۶) تربیت فطری در اسارت تربیت رسمی، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال هفدهم، شماره ۶.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۶) آسیب‌شناسی نقد متون در علوم انسانی، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال هفدهم، شماره ۲.

حسینی، سید حسین و شهابی، روح‌الله (۱۳۹۷) علوم انسانی در ایران؛ وضعیت کنونی و راهکارهای ارتقاء آن با بهره‌گیری از الگوی SWOT، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشنامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، سال هجدهم، شماره ۱.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۷) تحلیل الگوی مفهوم نقد علمی، دوفصلنامه علمی پژوهشی پژوهشهای عقلی نوین، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، شماره ۳.

حسینی، سید حسین (۱۳۸۳) نقد و تحلیل مقاله نظام تعلیم و تربیت، مجله‌نامه علوم انسانی، شماره ۱۲، پائیز ۱۳۸۴+ مجله معرفت، شماره ۸۱، سال سیزدهم، شماره ۶.

حسینی، سید حسین (۱۳۹۰) سنت، غرب و غربت، کرمان، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.

- حسینی، سید حسین (۱۳۸۸) نسبت آزاداندیشی و نقداندیشی، نشریه کرسی اندیشه، شماره ۸.
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۸) نقدنقد؛ آداب، اصول و معیارهای نقد یک نظریه، نشریه کرسی اندیشه، شماره ۸.
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۹) فلسفه نقد (گزارش علمی)، نشریه کرسی اندیشه، شماره ۹.
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۹) نقد و پژوهشگری، نشریه کرسی اندیشه، شماره ۹.
- حسینی، سید حسین و هاشمی، سید ضیاء (۱۳۹۰) شیوه نامه نقد و تحلیل آثار و کتب در تراز جهانی، تهران، شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۳) نقد به مثابه یک ضرورت انسانی، مقدمه نقدنامه‌های تخصصی گروه‌های شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۶) منظومه نقد پژوهی، فصلنامه کلام، فلسفه و عرفان، سال ۴، شماره ۱۵ و ۱۶.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۷) پیش‌زمینه‌های متافیزیکی نقد (وعده چاپ).
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۷) نسبت تفکر خلاق و تفکر نقاد با تحول علوم انسانی (وعده چاپ).
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۴) نظام نامه، همایش ملی تحلیل و تنظیم نظام علوم تربیتی، مشهد، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۸) سامانه پژوهش، کتاب و نقد، همایش تخصصی کتاب، پژوهشکده فرهنگ اسلام و ایران، دانشگاه شهید باهنر.
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۵) نقد همراه با طرح؛ لازمه پدیداری تولید علم، نشریه کرسی اندیشه، سال اول، شماره ۳.
- حسینی، سید حسین (۱۳۸۶) ما آداب نقد را نمی‌دانیم، مصاحبه علمی پیرامون کرسی‌های نظریه پردازی، نشریه نگاه نو، شماره ۲۴.

- حسینی، سید حسین (۱۳۹۳) شبکه اجتماعی نقد، مصاحبه علمی، روزنامه مردم امروز، شماره ۵.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۳) ترویج جریان نقد؛ راه حل گره‌های کور جامعه علمی، مصاحبه علمی، خبرگزاری مهر، شناسه خبر ۷۰۳.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۳) منظومه نقدپژوهی، مصاحبه علمی، خبرگزاری مهر، شناسه خبر ۲۴۶۶۴۱۰.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۴) مؤلفه‌های کرسی‌های آزاد اندیشی، متن یادداشت علمی، روزنامه همشهری، شماره ۶۵۷۵.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۴) ضرورت تولید متون علوم انسانی با نگاه نقادانه، خبرگزاری بسیج، کد خبر ۸۵۳۵۳۵۵.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۴) نقد، مقدمه تحول، خبرگزاری آنا، شنبه ۲۳ دی ۱۳۹۶، کد خبر ۳۳۵۷۳۵.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۷) نقد فلسفی؛ لحظه‌های ابدی، یادداشت علمی، صفحه اندیشه فرهیختگان، شماره ۲۵۲۵.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۰) متد نقد کتاب در حوزه علوم انسانی، کارگاه پژوهشی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۷) نقد به مثابه فلسفه (وعده چاپ).
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۲)، نهضت تولید علم و کرسی‌های نظریه‌پردازی، تهران، انتشارات آوای نور.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۲)، انقلاب دینی و ساختارهای اجتماعی، تهران، نشر علم.
- حسینی، سید حسین (۱۳۹۲)، پرسش‌نامه نقد و بررسی متون و کتب علوم انسانی، کارگاه پژوهشی متد نقد کتاب

=====

در فرایند ارزیابی یک پژوهش به جای فهرست کردن عیوب و نواقص مطالعه، سعی کنید تأثیرات این نواقص را در نتایج پژوهش برآورد کنید

معیارهای نقد مقالات علمی پژوهشی:

۱. آیا مقاله مسئله ای خاص (یا فرضیه‌های معین) را مورد نظر قرار می دهد؟
۲. آیا مقاله سابقه پژوهشهای قبلی مرتبط با مسئله را منظور داشته است؟
۳. آیا داده های مورد نظر از اعتبار کافی برخوردار است؟
۴. آیا مقاله از روش با روشهای تحقیق مناسب (تاریخی، توصیفی، آزمایشی و غیره) بهره گرفته است؟
۵. آیا داده های مورد نیاز مسئله به طور مناسب تنظیم و عرضه شده است؟
۶. آیا از داده های عرضه شده، به طور منطقی و انسجام یافته نتیجه گیری به عمل آمده است؟
۷. آیا مقاله اندیشه ای نو و یا راه حلی بدیع را عرضه می کند؟
۸. آیا بر اساس نتیجه گیریهای به عمل آمده، رهنمودهای اساسی پیشنهاد شده است؟
۹. و آیا در تدوین مقاله، اصول نگارش رعایت شده است؟
۱۰. آیا منابع و مآخذ مورد استفاده با توجه به اصول کتاب شناسی ذکر شده است؟

معیارهای نقد مقالات مروری:

۱. آیا مقاله حاوی مقدمه ای روشن بوده و هدف، اهمیت و ضرورت آن بیان شده است؟
۲. آیا جنبه های مختلف مسئله مورد نظر به طور آشکار بیان شده است؟
۳. آیا سابقه پژوهشهای مربوط به مسئله به تفصیل مورد نظر قرار گرفته است؟

۴. آیا داده ها با منابع مورد استفاده از اعتبار کافی برخوردار است؟

۵. آیا داده ها با منابع مورد نیاز مسئله به طور مناسب دسته بندی و عرضه شده است؟

۶. آیا از الگوی مناسب برای تحلیل داده ها استفاده شده است؟

۷. آیا از یافته های عرضه شده به طور منطقی و انسجام یافته نتیجه گیری به عمل آمده است؟

۸. آیا مقاله به تحولات اخیر مسئله مورد بررسی اشاره می کند؟

۹. آیا در تدوین مقاله، اصول نگارش رعایت شده است؟

۱۰. آیا منابع و مآخذ مورد استفاده با توجه به اصول کتاب شناسی ذکر شده است؟

=====

محتوای نقد چیست و چه ویژگی هایی دارد؟

در خصوص محتوای نقد چقدر اطلاعات دارید؟ آیا می دانید چگونه می توان این محتوا را تولید کرد؟ با

ویژگی های آن چقدر آشنایی دارید؟

پیشگفتار

نقد را می توان در قالب محتوا بیان کرد؟ آیا می دانید محتوای انتقادی چگونه محتوایی است؟ یا با روش تولید این نوع محتوا آشنایی دارید؟ به طور کلی Review به معنای خلاصه کردن و یا مرور کردن است. بنابراین زمانی که شما می خواهید در قالب ری ویو یک محتوا بنویسید، باید در خصوص موضوعی نقد و بررسی انجام دهید. اما برای اینکه بتوانید بر نوشتن این گونه محتوا مسلط باشید، لازم است تا آموزش هایی ببینید. به همین منظور در این بخش آموزشی تصمیم داریم شما را با مباحث مرتبط در خصوص این نوع محتوا آشنا کنیم. آنچه که در ادامه مطالعه خواهید کرد، به شرح عناوین زیر است:

• مقدمه

- محتوای نقد یا ری ویو چگونه محتوایی است؟
- اهداف اصلی از تولید محتوای نقد یا ری ویو چیست؟
- محتوای نقد باید چه ویژگی هایی داشته باشد؟
- چگونه یک محتوای نقد خوب و حرفه ای بنویسیم؟
- محتوای نقد دارای چه بخش هایی است؟
- نکاتی که در نگارش ری ویو باید به آن توجه داشته باشید
- سخن پایانی

مقدمه

نقد یا ری ویو محتوایی است که به استدلال، انتقاد، بررسی و تجزیه و تحلیل می پردازد. به همین منظور شیوه تولید محتوا باید به گونه ای باشد که از زوایای مختلف موضوع را مورد بررسی قرار دهد. ممکن است بعضی از سایت ها تنها به تولید این نوع محتواها بپردازند. پس شما به عنوان یک نویسنده سئوکار باید بدانید که رعایت چه نکات و ویژگی هایی در نوشتن این محتوا مهم و ضروری است. از این رو تصمیم داریم در ادامه این بخش شما را به طور کامل با محتوای مروری یا ری ویو آشنا کنیم. با ما همراه باشید.

محتوای نقد یا ری ویو چگونه محتوایی است؟

نقد، محتوایی است مروری و تحلیلی! در واقع کسانی که محتوای نقد می نویسند، از یک مقاله اصلی الهام می گیرند و این ری ویو را برای محتوای اصلی می نویسند. در ری ویو محتوا به بررسی نکات مهمی که در مقاله اصلی وجود دارد، پرداخته می شود. بنابراین چنین محتواهایی صرفاً جنبه انتقادی ندارند. بلکه از جهات مختلف مقاله اصلی را مورد تجزیه و تحلیل و آنالیز قرار می دهند.

به طور کلی محتوای نقد بیشتر در خصوص مقالات تحقیقاتی و مهم تولید می شود. در ری ویو، بر خلاف مقاله اصلی و اولیه، هیچ گونه اطلاعات جدیدی در اختیار کاربران قرار داده نمی شود. بلکه این محتوا صرفاً حول محور بررسی و تجزیه و آنالیز محتوای اصلی می چرخد. پس باید به این موضوع توجه داشته باشید و اطلاعاتی مازاد بر اطلاعات مقاله اصلی در محتوای نقد به کار نبرید.

اهداف اصلی از تولید محتوای نقد یا ری ویو چیست؟

همانطور که در توضیح انواع محتوا به این موضوع اشاره کردیم، هر محتوایی که تولید می کنید، با هدف یا هدف هایی نوشته می شود. بنابراین شما باید با این اهداف آشنایی کامل داشته باشید و بر طبق آن محتوا نویسی کنید. حال ببینیم هدف از تولید محتوای نقد چیست و چرا بعضی از افراد تنها از این محتواها استفاده می کنند؟

• تعیین برداشت کامل از موضوع مقاله اصلی

یکی از اهداف مهم محتوای نقد این است که یک برداشت کلی و کامل در خصوص مقاله اصلی در اختیار مخاطبان قرار دهد. گاهی اوقات ممکن است امکان بررسی یک مقاله علمی چند صد صفحه ای وجود نداشته باشد. در این صورت آنها به مقالات نقد و یا مروری مراجعه می کنند و چکیده کاملی از محتوای اصلی را مطالعه خواهند کرد. در این صورت بدون آنکه مقاله اصلی را خوانده باشند، به اطلاعات مهم و قابل توجه در آن مقاله دست پیدا می کنند.

• بررسی نقاط ضعف و قوت مقاله اصلی

از دیگر اهداف محتوای نقد این است که به بررسی نقاط ضعف و قوت مقاله اصلی می پردازد. شاید بسیاری از کاربران حتی با مطالعه مقاله اصلی، متوجه نقاط ضعف و قوت آن نشوند. در این صورت بررسی محتوای مروری برای آنها بهتر است. زیرا باعث می شود تا به این نقاط ضعف و قوت مقاله اصلی پی ببرند و به موارد مهم توجه داشته باشند.

محتوای نقد باید چه ویژگی هایی داشته باشد؟

آیا می دانید محتوای نقد دارای چه ویژگی هایی است؟ در واقع برای نوشتن محتوا، ضمن توجه به اهدافی که برای آن تعریف شده است باید به ویژگی هایی که باید از آن برخوردار باشد نیز توجه داشته باشید. از این رو بهتر است به ویژگی های محتوای نقد که در ادامه مطرح می کنیم توجه کنید.

• دارای خلاصه باشد

ویژگی اول محتوای نقد این است که حتما باید در ابتدای متن، یک خلاصه و یک نگاه کلی نسبت به اطلاعات محتوا داشته باشد تا خوانند بدانند که دقیقا با چگونه محتوایی روبرو است. شما می توانید مشروح عناوین و یا اطلاعات مهم مقاله تان را در این خلاصه مطرح کنید.

• دارای ارزیابی کلی باشد

در محتوای نقد، شما باید به تجزیه و تحلیل اطلاعات بپردازید. همانقدر که انتقاد می کنید، همانقدر هم ارزیابی کنید تا کاربران متوجه واکنش های شما نسبت به محتوا شوند. در محتوای مروری یا ری ویو، برای خواننده مهم است که نویسنده چه برداشتی از این مقاله داشته است.

• پیش بینی کنید

یکی دیگر از ویژگی های مهم محتوای نقد این است که نویسنده میزان استقبال کاربران از این محتوا را پیش بینی کند. خوب است تا نویسنده در طول محتوای ری ویو به بررسی این بپردازد که آیا کاربران بیشتر به سمت نقاط منفی موضوع جذب شده اند یا نقاط مثبت آن؟ در این صورت سایر خوانندگان هم اطلاعات مفیدی در خصوص محتوا به دست می آورند. این دقیقا همان چیزی است که در تولید محتوا باید به آن توجه داشت؛ مفید بودن محتوا برای خواننده.

چگونه یک محتوای نقد خوب و حرفه ای بنویسیم؟

حال که با اقدامات پیش از تولید محتوای نقد آشنا شدید، بهتر است تا ببینیم چطور می توان چنین محتوایی را تولید کرد و چگونه آن را خوب و حرفه ای بنویسیم؟ شاید در ابتدا گمان کنید که نوشتن یک ری ویو کار عجیب و غریب یا سختی باشد. اما باید بگوییم برخلاف آنچه که شما تصور دارید، نوشتن محتوای نقد کار چندان سختی هم نیست. زیرا می توانید این گونه محتوا را با آزادی بیان کامل بنویسید؛ حتی اگر در خصوص آن موضوع تخصص کافی نداشته باشید!

یکی از مهمترین دلایلی که باعث می شود محتوای نقد از سایر محتواهای دیگر متمایز شود، این است که سبک نگارش و نوشتن آن با سایر محتواهایی مانند محتوای همیشه سبز، محتوای زرد، محتوای خبری و... متفاوت است. شما می توانید با بررسی مقاله اصلی، نظر خودتان را در مورد نقاط منفی و مثبت مقاله اعلام کنید. این باعث می شود تا مخاطب بتواند از دید متفاوت تری با دید و آگاهی خود موضوع را بررسی کند. در واقع هر شخصی دیدگاه و نظر خودش را دارد. اینکه دیگران از نظر شما آگاه شوند، جذابیت محتوای مروری را افزایش می دهد.

محتوای نقد دارای چه بخش هایی است؟

آیا می دانید برای تولید محتوای نقد باید چه بخش هایی را در نظر بگیرید؟ با توجه به اینکه شما در تولید این گونه محتوا آزادی بیان دارید، اما باید بیانتان را در چارچوب یک سری قوانین به مخاطبان شرح دهید. مواردی که در ادامه عنوان می کنیم همگی جزو قوانین این محتوا به حساب می آیند.

محتوای نقد باید دارای خلاصه دقیق و کاربردی باشد. شاید خلاصه محتوا در چند سطر گنجانده شود. اما بار اطلاعاتی و معنایی این چند سطر باید به گونه ای باشد که هم حس کنجکاوی مخاطب را فعال کند و هم اطلاعات مفیدی در اختیارش قرار دهد. زیرا مخاطب در صورتی به مطالعه مابقی متن مشتاق می شود که احساس کند مطالب برایش مفید است.

در طول محتوای نقد همانطور که نظر شخصی خود و برداشتتان از موضوع را بیان می کنید، باید در خصوص اطلاعات اصلی و مهم مقاله نیز مطالبی را بنویسید. در واقع شما باید این اطلاعات اصلی و مهم را برجسته کنید تا نظر مخاطبان را به آن جلب کرده باشید.

در طول نگارش محتوا شما باید نظرتان را به گونه ای عنوان کنید که به مخاطبان خود بفهمانید آیا این مقاله را به دیگران هم معرفی می کنید یا خیر. بدین ترتیب مخاطبان متوجه میزان رضایت نویسنده از مقاله می شوند.

زمانی که شما یک محتوای نقد می نویسید، باید دیدگاه و نظر شخصی خودتان را بیان کنید، نه آنچه که در مقاله اصلی به آن اشاره شده است. زیرا مخاطبان به دنبال نظر اصلی شما هستند. اما این را به خاطر داشته باشید که در این محتوا شما نباید قضاوت کنید. تنها اعلام نظرتان در چارچوب تجزیه و تحلیل کفایت می کند.

نکاتی که در نگارش ری ویو باید به آن توجه داشته باشید:

- در محتوای نقد هرگز از اضافه گویی استفاده نکنید. زیرا باید اطلاعات مختصر و مفیدی در اختیار کاربران قرار دهید.
- حتما محتوای خود را با یک مقدمه مناسب و یک جمع بندی نهایی شروع و تمام کنید.
- اگر ادعایی دارید، حتما آن را با دلیل موجه به اثبات برسانید تا رضایت و اعتماد کاربران را جلب کرده باشید.
- سعی کنید در طول محتوا به بررسی تمامی موارد مهم و اصلی بپردازید.
- در طول محتوا سوال و جواب هایی طراحی کنید که اطلاعات مهمی را به مخاطبان می دهد.